

národov, z ktorých každý má svoju osobitnú teokratickú ideu, "dejiny vsadili" (!) tretí veriaci národ, a to izraelský, s vlastnou, svojrúznou teokratickou predstavou.

Soloviov podrobnejšie analyzuje vtedajšie usporiadanie života v Rusku a Poľsku v cirkevnej, politickej a sociálnej oblasti. Práve tu najväčšmi uplatňuje svojho kritického ducha a implicitne formuluje svoju zjavne utopickú predstavu o najdôležitejšom základe novej kresťanskej teokracie, ktorým má byť zjednotenie, splnutie západného katolicizmu s východným pravoslávím v rámci cirkevno-monarchistickej štátnosti ako jednoty duchovnej a svetskej moci pápeža a cára. V intenciách slavianofilstva pripisuje osobitnú úlohu ruskému štátu. Ďalej verí, že "mocný cár podá pomocnú ruku prenasledovanému veľkňazovi" (s.36). Aj preto dôrazne apeluje na kresťanov: "Zjednoťte cirkev, spojte ju so štátom v spravodlivom zväzku, vytvorte kresťanský štát a kresťanskú spoločnosť" (s.37). Domnieva sa totiž, že len takto bude môcť výkvet židovstva vstúpiť do kresťanskej teokracie a priniesť jej to, v čom je sila židovstva: byť aktívnym prostredníkom pri poľudštení materiálneho života a prírody, pri vytváraní "novej zeme, kde pravda prebýva" (s.38).

Táto rozsahom nevelká Soloviova práca vystihuje v skratke základné myšlienky jeho utopického projektu, predchnutého optimistickou vierou v ľudský a všefudský ideál, v konečné víťazstvo dobra, pravdy a krásy. Lenže, ako je známe, toto "svetlé" obdobie v jeho tvorbe vystriedali tragickejšie tóny, mystické a eschatologické prorocké veštice budúcu katastrofu ľudstva a zánik celej civilizácie. Pre dnešného čitateľa, neraz klesajúceho na duchu pod ťarchou ustavične vznikajúcich osudových problémov, je však táto Soloviova štúdia pozoruhodná dozaista aj tým, že nám predstavuje tohto výnimočného mysliteľa ako osobnosť neúnavne hľadajúcu, vo všetkých ohľadoch nepredpojatú a nesmierne ľudsky tolerantnú.

Treba preto rozhodne privítať iniciatívu a dobré predsavzatia vydavateľstva Sergej Chelemendik press pripraviť edíciu *Ruské vrchoľy*, ktorá by sprítomnila svetoznáme diela významných ruských filozofov 19. a 20. storočia – V. Soloviova, N. Berďajeva, V. Rozanova, P. Florenského a ďalších, teda mysliteľov donedávna nežiadúcich až prohibičných v socialistickej edičnej politike a praxi. Žiaľ, prvý titul, ktorým sa toto vydavateľstvo prezentovalo, má aj isté nedostatky, a to tak technického, ako aj obsahového charakteru (absencia aspoň najzákladnejších údajov o autorovi a jeho diele). Ani prekladateľovi, ktorý ostal pre čitateľov inkognito, sa v tomto mimoriadne náročnom texte nepodarilo podľa nášho názoru všetko adekvátne pretlmočiť. Osobne cítim, že v preklade nemala byť "vesmírna cirkev", ale svetová či všesvetová (v ruštine "vselenskaja cerkov"), nie "nový testament Ježiša Krista", ale "nový zákon Ježiša Krista", nie "listina apoštola Pavla k Rimanom", ale "list...Rimanom", nie "niekdajšia trieda štátnych slúžiacich", ale "...trieda štátnych zamestnancov", nie "spoločenské živly" v pejoratívnom zmysle (naopak, autor má na mysli aktívnu časť spoločnosti) a i. No aj napriek uvedeným dobre mieneným pripomienkam patrí prekladateľovi a editorovi právom uznanie za nevšedný počin.

Raisa Kopsová

ARCHÍV MILANA ŠIMEČKU

Pod týmto symbolickým názvom pripravil Filozofický ústav SAV grantový projekt, ktorý si kladie za cieľ zhromaždiť, dokumentaristicky spracovať a analyzovať sociálnofilozofické myslenie v dielach nezávislých slovenských filozofov, spisovateľov, publicistov. Základná

skupina pracovníkov začala už na tomto projekte pracovať, perspektívne sa tím dobuduje podľa konkrétnych výskumných potrieb počas prác na projekte.

V posledných dvoch rokoch sa v záplave nových informácií objavili aj niektoré diela filozofov, spisovateľov, publicistov a ďalších tvorcov zbavených na dlhé desaťročia možnosti publikovať svoje práce i takých, ktorí svoje diela ani oficiálne publikovať nemienili, tvorili ich z vnútornej potreby vyjadriť sa k aktuálnemu spoločensko-politickému daniu alebo k súčasným problémom vedy, umenia, kultúry. Treba poznamenať, že tá časť tvorby, ktorá už bola knižne či časopisecky publikovaná, tvorí iba vrchol ľadovca čakajúceho na zmapovanie. Veľká väčšina tejto tvorby existuje iba v rukopisoch, v zahraničných časopisoch a v súkromných archívoch jej tvorcov. Niektoré významné diskusie napríklad prebiehali korešpondenčne alebo pri osobných stretnutiach, takže ich rekonštrukcia je možná iba za osobného prispenia živej pamäti zainteresovaných. Z tejto ilustrácie by malo byť zrejmé, že zhromaždiť, spracovať tieto materiály tak, aby boli prístupné ako relevantný zdroj k štúdiu a citácii, nie je ani ľahká, ani rýchlo realizovateľná úloha; je však nepochybné, že s ňou treba začať čím skôr, lebo straty môžu byť nenahraditeľné.

Predmetom reflexie nami sledovaných autorov bola predovšetkým sociálna skutočnosť sedemdesiatych a osemdesiatych rokov so zvláštnym fenoménom v slovenskej filozofickej literatúre - živou osobnou skúsenosťou.

Hlavným zmyslom tohto projektu je sprístupniť dielo nezávislých tvorcov v komplexnosti jeho výsledkov, v chronológii a konkrétnych súvislostiach jeho vzniku, aby mohlo byť integrované do histórie slovenského filozofického a duchovného života ako jeho súčasť.

Jolana Kusá

NADÁCIA MILANA ŠIMEČKU

V rámci pietnej spomienky pri príležitosti prvého výročia úmrtia Milana Šimečku ohlásila verejnosti oficiálny začiatok svojej činnosti *Nadácia Milana Šimečku*.

Zaregistrovaná bola už vo februári 1991, v súčasnosti už realizuje prvé projekty. Vznikla z iniciatívy priateľov a obdivovateľov diela Milana Šimečku, ktorí tvoria jej správnu radu. Základnou motiváciou vzniku *Nadácie* je podnecovanie a podpora zmysluplných aktivít smerujúcich k rozvoju demokracie, kultúry a humanity s konkrétnym cieľom vychovávať politicky mysliaceho občana. Osobitne bude podporovať takú publikačnú, vzdelávaciu, výchovnú a odbornú-poradenskú činnosť, ktorá bude prispievať k šíreniu demokratických hodnôt v spoločnosti, uplatňovaniu etických princípov v politike, k zvyšovaniu celkovej politickej kultúry. *Nadácia* poskytne zvlášť mladej generácii možnosť poznania a vzdelania v tomto zmysle.

VALNÉ ZHROMAŽDENIE SLOVENSKEHO FILOZOFICKÉ ZDRUŽENIA PRI SAV

Dňa 31. 1. 1992 sa v Bratislave konalo Valné zhromaždenie Slovenského filozofického združenia pri SAV. Predseda Výboru SFZ doc. F. Novosád na ňom predniesol správu o činnosti združenia za obdobie od apríla 1990 do konca januára 1992.

VZ SFZ zvolilo za právoplatných členov nového výboru, a to v poradí podľa počtu hlasov, týchto členov SFZ: Janu Balážovú, Tibora Pichlera, Zuzanu Kiczkovú, Karola Kollára, Miroslava Marcelliho, Etelu Farkašovú, Egona Gála, Vladimíra Mandu a Alenu Balážovú. Do re-